

Naturskyddsföreningen
Nacka

Boo Miljö- och Naturvänner

2015-12-04

Sweco Energuide AB
att Johnny Carlberg
Box 34044
100 26 Stockholm

Yttrande över samråd avseende ändrad sträckning och tekniskt utförande av befintliga 70 kV kraftledningar vid Tollare i Nacka kommun, Stockholms län.

Nacka Naturskyddsförening och Boo Miljö- och Naturvänner har tagit del av samråds-handlingarna och vill lämna följande synpunkter.

Bakgrund

Cirka 640 m luftledning går idag från Sockenvägen genom Tollare naturreservat ner mot Lännerstasundet. Delar av kraftledningen går igenom planområdena för Tollarehöjden och Tollare strand. Söderut fortsätter de luftburna ledningarna över Mårtens holme och vidare över Lännerstasundet mot Saltsjöbaden. Norrut fortsätter ledningarna genom naturreservatet och vidare över Värmdöleden.

Medvetenheten om att frågan om kraftledningarnas sträckning måste lösas, har funnits med i hela planläggningen av Tollare. Ända sedan samrådsversionen *Detaljplanprogram för Tollare 2005-05-23* innefattade planläggningen förslag till byggande i delar av den befintliga kraftledningsgatan. I programmet på s 38 sägs *”NCC och Vattenfall utreder möjligheterna att på sträckan från södra Lännerstasundet till norr om Sockenvägen ersätta befintlig kraftledning med en markförlagd kabel. Kabeln avses huvudsakligen placeras i vägmark. Vid nedläggning av kabeln begränsas magnetfältens påverkan på omgivningen. Riktvärdet 0,4 mikrottesla kräver en viss byggnadsfri zon kring kabeln, som är beroende av dess belastning.*

Följande bör studeras i det fortsatta planarbetet

- Vid utformning av bebyggelsens placering ska hänsyn tas till ev. kraftledningar alternativt markförlagda kablar.”

I såväl samråd som utställningar av de berörda detaljplanerna för Tollarehöjden respektive Tollare strand har byggande i befintlig kraftledningsgata fortsatt förslagits. Bägge detaljplanerna har antagits av Nacka kommun utan att kraftledningarnas sträckning lösts.

Först i mars 2014 ansöker Vattenfall på uppdrag av NCC, som bygger i Tollare, om dispens hos Nacka kommun från reservatsföreskrifterna för *Flytt av kraftledning längre in i naturreservatet*, dvs nyanläggning av ny ledningsgata med luftburna ledningar. Naturreservatsnämnden avslår 20141203 Vattenfalls ansökan och kommunen uppmanar Vattenfall att fokusera på alternativa lösningar som nedgrävning i befintlig ledningsgata eller borring.

Alternativredovisning

För den tillståndsansökan, som Vattenfall måste lämna till Energimarknadsinspektionen för dragning av nya ledningar, måste en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas med nollalternativ och alternativa lösningar.

I det nu aktuella samrådet presenteras två alternativ, ett luftledningsalternativ och ett kabelalternativ. Kabelalternativet förordas av Vattenfall.

- *Luftledningsalternativet*, flyttning med ny sträckning av luftburna ledningar i naturreservatet, har redan fått avslag och kan väl därför knappast betraktas som ett alternativ.
- *Kabelalternativet* med cirka 400 m markförlagda ledningar i naturreservatet öster om planområdena, anser vi är en oacceptabel lösning. Ingreppen i naturreservatet blir för stora. Ny mark måste tas i anspråk, hur mycket är inte redovisat. Kabelns sträckning går från reservatets högsta punkt, ca + 64 m till ca + 17 m, uppför och nerför flera branter. Inga längdsektioner i kabelsträckningen presenteras i samrådshandlingarna och det är oklart vilken höjd kabeln läggs på i förhållande till omgivande mark, om uppfyllnader måste göras och om marken måste släntas. Inte heller är arbetsvägar under anläggandet av kabelalternativet redovisade. Vi saknar också redovisning av hur man når ledningssträckan för framtida skötsel och drift genom maskintillfarter. Arbetsområdets bredd anges till ca 20 m. Kabelalternativet förutsätter kulvertering av den befintliga bäcken. Två nya kraftledningsstolpar tillkommer i anslutningspunkterna mellan kabel och luftledning.

I kabelalternativet kvarstår delar av de luftburna ledningarna från Sockenvägen och söderut liksom från branten vid Tollare strand till Mårtens holme och vidare. Kabelalternativet försämrar ytterligare i ett redan uppsplittrat Tollare naturreservat.

Andra alternativ

På andra håll i Boo markförläggs kraftledningar i vägar respektive borrar för genom berg. Dessa lösningar borde prövas. En dragning längs Sockenvägen och vidare genom den nya tunneln har eventuellt redan "byggts bort", eftersom den inte funnits med från början i projekteringen av tunneln. Det är först nu som NCC uppdragit åt Vattenfall att ta fram förslag på alternativ sträckning av den befintliga kraftledningsgatan i Tollare. En borring genom berget är så vitt vi förstår fortfarande en möjlighet som måste prövas.

Vi anser, att det är viktigt att ta ett helhetsgrepp vad gäller lösning av ledningarnas sträckning i det smala naturreservatsområde, som börjar vid Sockenvägen och går ner till Lännerstasundet. Det kommer att bli utsikt och viktigt rekreationsområde för alla, som idag bor öster därom och alla nyinflyttade, som kommer att bo väster därom.

Vi anser, att en markförläggning av ledningarna måste göras i hela det aktuella naturreservatsområdet, helst med fortsättning av kabel i vattnet, så att luftledningsstolparna på branten i Tollare Strand och på Mårtens holme försvinner. Som sträckning av markkabeln föreslår vi befintlig ledningsgata från Sockenvägen med rak fortsättning söderut parallellt med naturreservatsgränsen. Detta ger minsta intrång och ger ett orört naturområde helt utan luftledning med bäcken kvar som öppet vattendrag. Tillgängligheten kan lösas genom anslutande villagator i öster.

Ekologisk kompensation krävs

Enligt miljöbalken 7 kap 7 § får dispens från naturreservatsföreskrifter bara lämnas om särskilda skäl föreligger. Beslut om dispens får enligt bestämmelsen meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område. Det åligger verksamhetsutövaren att ta fram förslag till kompensation. Enligt Naturvårdsverket kan skötselåtgärder enligt naturreservatets skötselplan inte anses som kompensation för dispens. Vidare menar Naturvårdsverket att kompensation i första hand bör ske genom att miljövärden återställs i stället för de förlorade. Om det inte är möjligt att på detta sätt gottgöra ett ingrepp bör verksamhetsutövarens ansvar vara att medverka till områdesskydd för ett område av liknande typ som det exploaterade.¹

Vi saknar resonemang om kompensationsåtgärder i samrådsunderlaget men förutsätter att detta kommer att redovisas senare i tillståndsansökan. Oavsett vilket alternativ som väljs måste den skada som ingreppet ger i naturreservatet kompenseras på ett relevant sätt i förhållande till de miljöer som skadas.

Sammanfattning

- **Samrådets kabelalternativ saknar helhetsgrepp.**
- **Alternativet tar alltför mycket orörd naturreservatsmark i anspråk.**
- **Alternativet förutsätter kulvertering av befintlig bäck.**
- **Andra alternativ måste redovisas.**
- **Hela ledningssträckan från Sockenvägen bör markförläggas.**
- **Vi föreslår markförläggning av kabel längs östra naturreservatsgränsen.**
- **Ekologisk kompensation krävs för intrånget i naturreservatet**

Kerstin Lundén
ordf Boo Miljö- och Naturvänner

Ronny Fors
ordf Naturskyddsföreningen i Nacka

¹ <http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Ovriga-vagledning/Ekologisk-kompensation/#>